

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Martia, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiin pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiin, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Pentru cine e religiunea?

Vechea înțelepciune răspundea la această întrebare așa: religiunea e pentru om, căci omul e o ființă religioasă. Celce se lapadă de religiune, se lapadă în acelaș timp și de ființa sa de om. Unul ca acela nu mai poate fi socotit de om cu firea omenească întreagă; de aceea și zice sf. Scriptură: „zis-au cel nebun întru inima sa: nu este Dumnezeu” (Psalm 13, 1).

Este aproape de mintea sănătoasă a omului această veche înțelepciune, scoasă din viață — pentru viață. Adevărata știință modernă, cu imensele ei progrese, nu poate decât să o confirme. Căci în ori care parte a pământului și asupra ori cărei forme de civilizație omenească și-a extins cercetările, știința a găsit pe om pretutindenea și în toate timpurile ca o ființă religioasă, care în rugăciuni cucernice își îndreaptă gândul inimei sale spre înălțimea cerească. Religiunea este cea mai nedespărțită însoțitoare a omului; ea este o parte întregitoare a ființii și a vieții lui sufletești. Precum celce n'are o mână, un picior ori un ochiu — nu este om trupeste întreg, întocmai așa celce n'are religiune — nu este om sufletește întreg.

Deci, sfârșitul înțelepciunii și astăzi trebuie să fie: religiunea e pentru om, iar fără religiune omul nu este întreg.

Dar ceice se plimbă pe la marginile științei, nu voesc să accepte aceste logice concluziuni ale ei. Și ca să scape de ele, se amătesc de o deșartă trufie, care-i face să se închipue atât de „culți”, încât n'ar mai avea trebuință de religiune. Totuși, fiindcă nu toți oamenii au ajuns la un asemenea stadiu de saturațiune a culturii, acești puțin aleși și „culți” se milostivesc a recunoaște, cu un gest de generositate, dreptul la existență al religiunii pe sama celor mulți și proști,

cari pot fi ținuți în frâu și cari trebuie înfricați dela rele cu fantoma credinții în Dumnezeu. Omului cult însă îi deroagă să creadă învățăturile religiunii și nu are trebuință de sprijinul moral al ei. Deci: „religiunea e pentru proști, nu pentru oamenii culti”.

Aceasta e filosofia vulgară a unor oameni „culți” ai zilelor noastre.

Dar această filosofie se potrivește numai ca refren la o conferență, care vrea să constate înrudirea de sânge a omului cu animalul.* Se poate închipui un mai grozav cinism de cărturari fărnici, decât această nepoftită milostenie pe seama religiunii? Adecă: ceea ce în fața omului cult ar trece de o iluziune deșartă, de un lătrat la stele îmbrăcat în tonuri lucernice, de o înșelătoare fantomă pusă la postul de polițist al ordinii morale, aceea se potrivește pentru cei neculți, cari au mai mare trebuință de lumina dătătoare de viață a adevărului?! Și o asemenea sinamăgire pioasă, o fata morgana, care și-ar avea originea în prostie, îndrăznește cineva, care se va fi pretinzând îndrumător al culturii, să o admită totuși — deși nu-i recunoaște pentru sine fondul de adevăr — ca factor de educație, fie și polițienească, care să scoată poporul la lumină, la demnitate și la o viață omenească cinstită?! Se poate o logică mai perversă decât a acestor fel de pretenși prietini ai culturii poporului, cari — după părerea ce ei o au despre religiune — îi imbie piatră în loc de pâine, șerpe în loc de pește?!

Religiunea sau este obligatoare pentru toți oamenii, sau nu este obligatoare pentru nimenea. Dacă ea nu este adevărată, atunci trebuie ferit a o avea în rândul prim oamenii mai puțin culti, ca să nu fie alimentați cu un neadevăr mai mult. Iar dacă religiunea are în sine cu-

* Vezi „Telegr. Rom.” nr. 96: O conferință publică nepotrivită.

prins de adevăr și în efectele sale valoare practică, atunci fiecare suflet, în rândul prim oamenii culti, sunt datori moralicește să o primească, căci adevărul toți trebuie să-l primim. Și cu cât acel suflet va fi mai luminat și mai înțelegător, cu atât va pătrunde mai adânc în bogăția adevărului religios, se va pătrunde și însuflețit de el în mai mare măsură și se va năzui să-l realizeze în viața practică într'un mod mai desăvârșit.

Omul cult trebuie să intruzeze în personalitatea sa într'o măsură cât se poate de completă și armonică toate forțele cari constituiesc natura omenească. Deci, pe câtă vreme religiunea este o parte întregitoare a naturii omenești, omul nereligios nu are dreptul a se numi om cult, fiindcă nu este om sufletește întreg.

Aplicând aceste concluziuni la noi, trebuie să cerem, ca intelectualii noștri să fie și în privința religioasă interpreții cei mai luminați ai sufletului poporului nostru. Ceice și-au uitat de această îndatorire, lăsându-se captivati de anumite teorii fantastice, aceia s-au îndepărtat dela sufletul poporului, și-au întrerupt cea mai intimă comunitate sufletească cu neamul din care fac parte și nu arare-ori sunt spre demoralizarea lui. Această primejdie o invoalvă și cuvintele: „religiunea e pentru proști, nu pentru oameni culti”. Omul intrădever înțelept și cult va zice întotdeauna cu învățatul bărbat de stat Thiers: „de aș avea adevărul credinței în mâni, l-aș revărsa asupra întregului meu popor. Un popor credincios imi este de o mie de ori mai simpatic, decât unul în al cărui suflet credința a slăbit; căci cel credincios între ori ce împrejurări este mai capabil de însuflețire pentru operele culturii și de eroism moral pentru a-și apăra mărirea dobândită”.

românul îl ține de păcat și îl exprimă numai silit pentru încredere, dar dacă l'a exprimat să știi oă-i sfânt, aceea ce a afirmat, și face mai mult decât ar zice de o sută de ori „pe onoare”. O gradațiune mai puternică în confirmare este „zău lui Dumnezeu” adecă cheamă de mărturie pe (Dominus Deorum — Dominus Deus) Dumnezeu creștin.

Știm, că mai demult la judecăți pe creștini îi jurau cu trei degete în sus având înainte o cruce și o lumină aprinsă și acestea așa impresiune făceau asupra aceluia ce era silit să jure, încât din o mie de inși unul va fi jurat fals. Astăzi când îi joară pe conștiință, numai cu mâna la pept fără semnele legii, joară fiecare cu înlesnire fără mustarea sufletului, pentru că țărânul zice: apoi m'o jurat de jurat, d'apoi iacă așa... nu după lege. Tot așa stăm și cu cuvântul „zău”, care e după lege și pe onoare, care l'am împrumutat ca formă de confirmare.

O urmă de înaltă civilizațiune este la poporul nostru ideea despre un lucru curat și despre un lucru spurcat. Așa după legea românească țărânul are vase separate pentru post și separate pentru fruct (le dulce), și nici odată nu le confundă.

Țărânul nostru nici odată nu aduce apă de beut într'un vas, în care s'au spălat haine, vase etc., nu mănâncă din atare vase,

Criza. În mersul crizei nu s'a făcut nici o schimbare. Dieta nu s'a prorogată în ședința de ieri, Marti, ci ținând vacanță astăzi și mâine, a hotărât să-și continue activitatea cu începere de Vineri. Nu se va ocupa însă cu lucruri politice, până la resolvarea crizei, ci numai cu afaceri interne. E vorba ca în cursul săptămânii acesteia să mai meargă odată la Viena, în audiență, atât Wekerle, cât și Kossuth.

Contele Gustav Majlath, episcopul romano-catolic din Alba Iulia, a sosit ieri sara în Sibiin. A fost primit cu mare solemnitate din partea credincioșilor săi. Înaltul prelat rămâne trei zile în Sibiin.

Centenariul „Șaguna”.

Comisiunea instituită pentru în-cvartirarea oaspeților, cari doresc să participe la serbările din 4/17 și 5/18 a lunei curente, ce se vor aranja întru amintirea marelui arhieru Andreiu, aduce pe această cale la cunoștința celor interesați, că cei ce doresc să fie încvartirați la hotel (Impăratul Romanilor, Bonfert, Mihaiu, Schmidt și Barbu) să se pună în legătură directă cu hotelierii, iar ceice doresc a celui la particulari, să se adreseze locului puțin cu două zile înainte de sosire la dl Romulus Perian, funcționar consistorial în Sibiin. Totodată On. oaspeți sunt rugați a anunța și timpul sosirii la gara din Sibiin, unde vor fi așteptați și îndrumați la cvartire.

Comisiunea de încvartirare.

Cronică pedagogică.

Despre Kant.

(Urmare).

Educația poate fi de altcum publică și privată. Kant susține că cea publică e mai bine făcătoare, căci oopul crescut acasă își însușește păcatele părinților și le înmulțește. Problema de căpetenie însă a educațiunii, fie ea publică ori privată, este împăcarea forței cu libertatea sau mai bine zis ascultarea necondiționată cu libertatea voinții. De altcum educația se mai împarte în educație fizică și educație

le ține de spurcate. La alte popoare nu este desvoltată această curățenie și noțiune în așa grad. Chiar și poporul sas și ungareș locuitor printre noi a împrumutat dela noi acest termen — szpurkát cseber, iar sasul zice spurkatisch. Definițiunea aceasta la poporul nostru merge până la cele mai amănunte lucruri, la haine, vase, animale etc.; cel ce ține legea românească nu mănâncă mai mult dintr'un vas din care a mâncat din nebăgare de seamă mâța sau alt animal, ce îl ține spurcat, nici nu mănâncă cu o asemenea furcă sau lingură pentru lucru mare, fiind însă lucrul sau vasul ce s'a spurcat un lucru prețios, atunci îl opărește bine, îl sfințește cu apă sfințită, dar de folosit nu-l mai folosește cu plăcere în viața întregă, românul nici la vitele lui nu dă dintr'un vas pe care îl ține după legea lui de spurcat. Românul nu ți ar pune o corfă în care să poartă lemne, haine ori gunoia pe cap pentru lumea asta, tot asemenea ciurul, sâta: oă se fac bube în cap, și foarte corect; românul când merge în dram nu ți ar călca pentru mult în udul unui animal, ci se ferește pe de parte ca de lucru mare, iar când circulația sângelui nu e normală, când omul are reumatism, când sângele e stricat, românul zice că are spurcul.

(Va urma.)

FOIȘOARĂ.

„Legea românească”.

De Constantin Oancea, preot.
(Urmare).

Astfel ni-am face datorința de adevărați părinți ai poporului și am căuta să întărim legea românească, deșteptând poporul, căci precum soarele cu oă se înalță mai sus, cu atât mai tare dispar umbrele așa și poporul nostru, cu oă mai tare va înainta în cultură românească, în cunoașterea legii, cu atât mai inte vor peri credințele superfleue, respective deșerte.

Cu totul altceva sunt credințele deșerte despre bălauri, strigoi, vârcolaci etc., cari mai toate ni-au rămas dela veteroslavii păgâni, precum și sărbătorile sfîinților mai mici cari toate sunt de o proveniență mai apropiată, nici nu sunt de caracter general, ci mai mult local. Un ținut sau sat ține pe unii sfîinți mai mici, alt ținut sau sat pe alții.

Ținerea și are originea în învățăturile bogomilice, și au fost răspândite de călugării bogomilici, cari amenințau cu chinurile cele mai grozave pe cealaltă lume, dacă nu ținau creștinii pe outare sau pe outare sfânt cât de mic. Fiind acești călugări de o cultură inferioară, re-

curgeau la fel și fel de mijloace ca să și umple deșegii mai inte, de multeori apăreau ca purgători de vreme, de multeori să slăveau ei unii pe alții și așa numele lor la popor se păstra ca amintire de frică, și se ținea aceea zi pentru primejdii, și așa propoveduind unii într'un ținut, alții într'altul a rămas și ținerea sărbătorilor mai mici. Pe când deci într'un sat se lucră, în celalalt sunt toți schimbăți de sărbătoare și prăsnuesc sfredelul Rusaliilor. Când își tipă sfântul Petru mânușile, Filipii 3 zile înaintea postului de Crăciun, 3 zile la începerea postului, iar ceva mai înapoi la o săptămână în post Filip cel schiop, Haralambie etc. etc.

Acestea da, trebuie combătute cu atât mai mult, cu cât nu au caracter general și fiind de o proveniență mai nouă, nici nu sunt conecrescute cu legea românească și prin urmare ușor de combătut.

Vechii romani pentru a confirma adevărul unui lucru în lipsă de martori oculari se provocau la zei sau exprimau simplu cuvântul: Deus — se înțelege numai în casuri grave, de oarecete era lucru mare a exprima îndeșert cuvântul Deus — întocmai ca și la evrei numele lui „Iehova”. Dela romani acest mod de confirmare l'am moștenit și noi și zicem: zău, am fost în outare loc, sau zău nu pot să mă duc etc. și exprimarea cuvântului zău

„practică”. Educația fizică are în vedere numai dezvoltarea facultăților trupesti, pe când educația practică pregătește pe om pentru viața adevărată. Educația aceasta se împarte și anume în 1. educație școlară sau pur didactică 2. educație pragmatică, în urma căreia omul devine chibzuit în vorbe și fapte și 3. cea morală, care ne dedă la o viață cuvioasă.

Cu privire la educația fizică, Kant se alătură părerilor lui Locke și Rousseau; este dușman al înfășurii care împiedică dezvoltarea naturală. Influența lui Rousseau e atât de covârșitoare, încât predică și el o întoarcere la natură și abandonarea mașinărilor, cari contribuie mai mult ori mai puțin la nimicirea facultăților moștenite. Puterile sufletești ale copilului trebuie dezvoltate cât mai de timpuriu.

Desvoltarea inteligenței e de două feluri: practică și morală. Cultivarea practică a inteligenței este liberă și școlară. Desvoltarea liberă se face prin jocuri, iar cea școlară prin muncă chibzuită.

Mulți bărbați sunt de credință că prin joc putem învăța ori ce lucru, (aici țintește în Bessedow cu jocurile lui, pe care de altcum le lăudase într-o vreme) dar omul e lenes dela natură, trebuie să-l obișnuim cu lucrul, fiind că nici o muncă nu e plăcută și atrăgătoare, deoarece ea nu-i scop în sine, ci numai mijloc. Jocul e plăcut și nu e mijloc, ci scop în sine. Omul e singura ființă care e nevoită să lucreze, deoarece nici o ființă pe lume nu are nevoie de atâtea lucruri. Lucrurile necesare ni le putem însuși numai cu prețul muncii. Dar munca e un mare dar pentru omenime. Să fi rămas Eva și Adam în rai, s'ar fi îngreșat de atâtea bunătăți.

Educația intelectuală pretinde ca facultățile superioare psihice să le împărtășim de o dezvoltare mai îngrijită, iar pe cele inferioare să le dezvoltăm numai întrucât contribuie la dezvoltarea celor mai înalte.

Memoria nu are mare valoare în sine, e asemenea unui animal de povară, care poartă munca altuia. (Și totuși multe lucruri numai cu ajutorul memoriei se pot apropia).

Prin procesul învățământului năzuim a desvolta partea materială și cea formală a facultăților sufletești; elevul trebuie să-și câștige cunoștințe și totodată și abilitatea de a le aplica „Wissen und Können” trebuie să le combinăm, „știința cu putința”. Matematicile sunt cele mai potrivite mijloace pentru realizarea acestui scop.

Așezerea trebuie îmbinată știința cu vorbirea. Copilul trebuie să fie în stare să exprime tot ce vede, experimentează și simtește; trebuie să învețe a face deosebire între știință și credință. În modul acesta vom desvolta în el o minte sănătoasă și trează.

Educația morală nu atârână atât dela disciplină, ci mai vârtos dela principiile practice. Pedepsele și lucrările nu ne oferă nici un razim pentru purtarea elevului; mai vârtos trebuie să-l dădăm ca să lucreze conform unor principii de viață și unor norme de conduită. (Cel mai luminos exemplu ni-l oferă viața lui). Dacă îți va minți copilul, nu-l pedepși, ci primește-l cu dispreț, spune-i că nu-l mai dai nici un crezământ. Prin pedepse și remunerațiuni îl vom deda să săvârșescă binele nu fiind că e bine, ci de dragul remunerațiilor, iar răul de frica pedepsei. Luorarea lui nu va mai fi curată. Moralitate e atât de sfântă încât nu ni-i permis să o coborâm pe un pedestal cu disciplina.

Educația morală culminează în formarea caracterului, iar caracterul nu e altceva decât abilitatea de a lucra după principii. Principiile sunt niște norme izvorite din experiență omenească. Dorești ca copilul tău să devină om de caracter, deprinde-l de timpuriu a lucra numai conform principiilor bine orânduite.

„Momentul cel mai de căpetenie în caracterul copilului și mai ales al copilului de școală e îngăduința (ascultarea)”. Ascultarea e de două feluri: absolută, adică oarbă, și voluntară ori inteligibilă. Forța naște ascultare necondiționată, supunerea condiționată răsare din voință liberă și din încredere. Fără îndoială că cea din urmă e cea mai importantă și mai înaltă; copilul însă trebuie să se supună de multeori orbește, deoarece el încă nu poate înțelege toate lucrurile. Putem sfătui copiii să lucreze conform înclinațiilor individuale, trebuie însă să pretindem ca să-și facă și datoriința. La oamenii crescuți regulatoarea lucrărilor trebuie să fie datoriința, deci trebuie să ne năzuim a crește oameni cu simț de datoriință.

(Va urma).

Dela Deva.

Instalarea noului protopresbiter tractual.

— 1 Octombrie n.

Duminecă în 19 Sept. st. n. s'a făcut instalarea noului protopresbiter în Deva. S'a făcut în tăcere, fără a răscoli multă pulbere, în absența oficialității ungurești, dar cu participarea întregii preoții tractuale, a fruntașilor și a poporenilor. O sărbătoare intimă românească, unde am putut cuprinde cu toată dragostea pe noul nostru protopop, pe dl. Dr. Ioan Dobre.

A trecut multă vreme dela moartea regretatului protopop George Romanul, care a condus cu mână tare și conștiințioasă destinele tractului, și de aceea atât parohienii din Deva cât și preoțimea și fruntașii din jur, au așteptat cu nerăbdare așezarea noului protopop în mijlocul lor.

Instalarea s'a început cu serviciul divin, oficiat de dl. protop. I. Morariu, ca comisar consistorial, și de noul protopop dl. Dr. Dobre, asistați de numeroși preoți. În decursul liturgiei a cântat corul din Deva, condus cu multă dibăcie de harnicul preot din Deva dl. L. Curea. E de lăudat atât străduința conducătorului de a instrui pe coriști, cât și precisiunea cu care au cântat liturgia lui Dima. Bunăvoința și munca depusă de dl. Curea ar trebui să întîmpineze mai mult sprijin și dela altă parte a inteligenței devenite, care se cam țin departe de cor.

La sfârșitul liturgiei dl. protop. Morariu a citit ordinațiunea I. P. S. Domn arhiepiscop și mitropolit, prin care se înțărăște de protopresbiter al Devii dl. Dr. Ioan Dobre, și apoi în cuvinte clare espune datorințele noului protopresbiter, care e chemat în această calitate în centrul comitatului, și de aceea mai mult ca altora i se impune datorința să reprezinte biserica demn și amăsurat înaltelor studii, ce le posedă, pentru cinstea și mărirea bisericii împlinind cuvintele Mântuitorului „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune, să laude pe tatăl vostru din ceruri”.

Intr-o cuvântare frumoasă alcătuită răspunde noul protopop dl. Dr. Dobre și își desfășură programul, cu ideile ce o să-l călăuzească în noua sa carieră. Ca un preot chemat la altarul domnului învrednicit a fi un distins propovăduitor al învățăturii dumnezeiești în noua sa carieră, arată mai întâi izvorul curat și imbelugat al învățăturii sfinte, care e Isus Cristos, celce prin descoperirea credinței, iubirei și nădejdei în D-zeu adapă sufletul păstoriului. Iubirea și încrederea credincioșilor e al doilea razim al păstoriului sufleteș, și aceasta iubire și încredere crescând va produce de sigur roade mănoase. De aceea în cele câteva cuvinte „Voiesc să vă fac pe toți părtași ai împărăției lui D-zeu, voiesc să vă asigur tuturor mântuirea și fericeirea sufletească, atât aici pe pământ, cât și dincolo de hotarele acestei vieți”, — se cuprinde programul Dsale. După ce arată mijloacele pentru ajungerea fericeirii cerești continuă declarând că „Voi lucra din toate puterile la conducerea poporului spre o soartă mai bună, — la luminarea și învățarea lui, la deprinderea virtuților frumoase și la părăsirea urâtelor obiceiuri stricicioase atât pentru trup, cât și pentru suflet, ca astfel ridicat tot mai sus pe scara moralității și învățaturii și luminei, să poată ține pas cu duhul vremii și cu alte popoare conlocuitoare în această patrie...”. Departe deci de mine orice gând de a sta în serviciul vreunei grupări după interese, a unui partid ori de a nutri peste tot spiritul grupării după interese străine de biserică. Am venit în numele păcii și al dragostei de sf. biserică în mijlocul D-voastră și apelez la fiecare să se grupeze sub această flamură”.

În calitate de protopresbiter promite solemn, că va lucra din toate puterile la înaintarea și prosperarea tuturor sfacerilor bisericești, școlare și fundamentale, în armonie și bunăînțelegere cu preoțimea tractuală, pe care o roagă mai ales în vederea timpurilor grele, prin care trece în prezent biserică, să fie cu toată încrederea și alipirea față de d-sa.

După celebrarea sf. liturgii toată preoțimea și toți fruntașii au adus în corpore acasă urări de bine noului protopop.

S'a luat apoi în voe bună masa comună la hotel. Aici dl. protopop I. Morariu a urât mulți ani de spornică muncă pentru biserică și bărbătească luptă pentru neam. Excelenței Sale Înaltpreasfințitului domn mitropolit Ioan Meșanu, cărui cu prilejul acesta i s'a trimis și o telegramă omagială.

Apoi dl. preot al Devii L. Curea în numele preoțimii și dl. A. Nicoară în nu-

mele miren timer toastesă pentru noul protopresbiter. Dl. Dr. Dobre promite, că va lucra din toate puterile pentru prosperarea și înaintarea tractului. Ridică apoi paharul întru sănătatea fostului administrator al tractului și a comisarului consistorial, a dlui protopop Ioan Morariu, care atâtea vreme a condus tractul Devei spre mulțămirea tuturor.

Cei ce au luat parte la această instalare, s'au depărtat cu gândul, că tractul Devii a avut fericeirea de a primi un conducător harnic și dornic de muncă. Dl. Dr. Dobre a fost cunoscut ca unul dintre cei mai buni catheci ai nostri și noi sperăm, că aceeași dragoste de muncă și aceeași râvnă o va arăta în noua sa carieră. Și mai sperăm, că fruntașii din Deva vor ști aprecia bunele intenții și frumoasele năsuinți ale noului lor protopop.

Alquis.

Din România.

Înmormântarea profesorului universitar Grigorie G. Tocilescu.

Duminecă s'a făcut în București înmormântarea regretatului profesor Gr. G. Tocilescu.

Cu toatecă timpul era închis, amenințând din moment în moment cu ploaie, o mare mulțime de prieteni, cunoscuți și admiratori ai defunctului venise la biserica Sf. George-nou, de unde urma să se formeze cortelul de înmormântare.

Corpul neînsușit al lui Grigore G. Tocilescu se afla întins pe un catafalco în biserică, într'un frumos sicriu de stejar aurit.

Printre coroanele depuse în jurul sicriului s'a remarcat a Academiei Române, a Ateneului Român, a societății istorice, a societății namismatice, a soc. Tinerimea Română, a universității din București, ministerului instrucțiunii și cultelor, o prea frumoasă coroană din partea familiei etc.

Serviciul divin a început la orele 2 d. a., fiind oficiat de P. S. S. arhierul Sofronie Vulpescu însoțit de clerul bisericii Sf. George-nou.

După terminarea serviciului divin, care a făcut o adâncă impresie asupra celor prezenți, dl. St. Hepites a vorbit din partea Academiei Române.

Dl. Hepites a vorbit despre începuturile carierei defunctului profesor, care încă din vârsta cea mai fragedă a dovedit, că este chemat să joace un rol de frunte în istoria culturală a țării. Încă de acum 30 de ani, împreună cu marele Hașdeu, Grigorie G. Tocilescu a muncit cu râvnă și pricepere deosebită în documentele istoriei și epigrafiei.

Pentru o viață întreagă închinată școlii, unde Grigore G. Tocilescu și-a însemnat trecerea prin opere, cari nu pot fi date uitării, se cuvine să-i slăvim memoria și să o dăm ca pildă generațiilor viitoare.

După dl. Hepites a vorbit dl. Barileanu din partea universității din București. Dsa a arătat golul ce-l lasă Grig. G. Tocilescu, a cărui dispariție este o grea pierdere pentru învățământul nostru superior. Prin lucrările sale în domeniul istoriei și arheologiei, fostul profesor va rămânea o figură neperitoare în istoria culturală a țării.

Au mai vorbit domnii Sabba Stefănescu din partea societății geografice, I. Th. Florescu din partea Ateneului Român, Protopopescu din partea soc. istorice și Haneș, student.

După terminarea discursurilor sicriul a fost așezat pe carul mortuar, iar cortelul a pornit spre Ateneu și Academia Română, unde urmau a se mai ținea cuvântări. În timpul parcurului însă o ploaie torențială a început să cadă ceea ce a făcut, ca numărul public să nu mai poată urmări carul mortuar, care s'a îndreptat direct către cimiter, urmat de un număr restrâns de persoane.

Nu s'a mai ținut nici o cuvântare. Sicriul a fost coborât în criptă în rugile preoților și în „vecinica pomenire” a corului, care în țărâitul monoton al ploii străcura în suflete toată durerea grea și apăsătoare a morții.

Adunarea generală

„Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

(Urmare).

După cuvântarea de deschidere a prezidentului Tordășianu, acoperită de aplauze nesfârșite, notarul Stefan Duca citește bogatul raport despre rodnicia activității Reuniunii, care raport, cu considerare la hotărârile adunărilor generale anterioare, de a scoate Anuarul al 2-lea al Reuniunii,

cuprinde date despre toate lucrările săvârșite în ultimii zece ani.

Raportul, ce poartă de viză „Prin stăruință la izbândă”, pentru o mai bună orientare, este împărțit în capitole. În capitolul „Casa proprie”, se arată cum cărmăcii Reuniunii, spre a o scăpa de șicanele stăpânilor de case pe de o parte, iar de alta de rușinea și de însemnatele daune materiale și morale, pricinuite de dese mutări dintr-o locuință într-alta, au apelat la generositatea patronului nostru, a I. P. S. Sale Domnului arhiepiscop și metropolit Ioan Meșanu și a venerabilului Consistor, de a cumpăra pe sama Reuniunii casa din strada B. uckenthal Nr. 17 și de a o închiria deocamdată pentru Reuniune, cu rezerva, ca aceasta, când îi va sta în putință, s'o rescumpe. Cererea, încoronată de succes, Reuniunea din 1901 este adăpostită în această casă. Cum însă acest intravilan propriu constă din trei case deosebite, zidite la diferite epoci, din cari 2 deveniseră neînchiriabile, în urma unui nou apel al Reuniunii, venerabilul Consistor, nu numai că a conces, dar a și investit suma recerută la adaptarea respective reedificarea caselor vechi. La reedificare s'a avut în vedere atât ridicarea rentabilității caselor de închiriat, cât și mai ales să creștem pentru Reuniune localități încăpătoare și atrăgătoare. Reuniunea astăzi dispune de o sală mare, spațioasă în etagiu și spre stradă și de o sală potrivită pentru biliard. Din casele de închiriat se încasează în chirie anuală aproape una mie opt sute cor., fără salet folosite de Reuniune, pentru cari am putea computa o chirie de cel puțin 500 cor. Între chiriile se numără și „Reuniunea română agricolă sibiană” și „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu”, instituțiuni acestea, cari contribuie la ridicarea moralului membrilor nostri și la înmulțirea veniturilor și la întărirea clasei noastre de mijloc.

La plățirea capitalului investit în case cum și a intereselor după acesta, au concurs și concurs cu banii lor disponibili toate fondurile Reuniunii, inclusiv chiriile ce se încasează.

În capitolul „Mobiliarul” s'a enumeră năsuințele comitetului de a înlocui mobiliarul vechi cu altul nou, care să stea în concordanță cu frumusețea salet. Raportul nu retace nici pe numeroșii dăruitori între cari se scot la iveală prețioasele daruri, făcute de maeștrii E. Petraș, P. I. lies, F. Cruicșă, G. Bendorcean și alții.

Cum biblioteca a fost privită drept cel mai însemnat mijloc educativ pentru membrii și prietini Reuniunii, comitetul a adus însemnate jefte pentru augmentarea ei. De altfel și generozitatea publică a contribuit la îmbogățirea bibliotecii, folosită de multă lume.

Corul Reuniunii privit drept mijloc educativ și el, a fost întotdeauna la înălțimea chemării, mulțumită zelului dirigenților de cor dlui C. Popa, mai în urmă succedat de dl. profesor A. Bena. Producțiunile publice totdeauna cercetate și bine reușite, au dat și ele regulat însemnate câștiguri și materiale. Încât pentru producțiunile teatrale se scot în relief vrednicile diletanților în frunte cu harnicul membru în comitet dl. D. Axente.

Dar dacă Reuniunea stăruitoare a fost în toate, apoi stăruitoare a fost în ținerea de ședințe literare lunare regulate cu sute de participanți și cu zeci de debutanți. Anuarul va aduce bogate și instructive date despre aceste ședințe folositoare, cari au devenit un fel de necesitate pentru Reuniune.

Darea de samă despre înființarea și înmulțirea numeroaselor fonduri ale Reuniunii, sunt cu o dovadă mai mult la ce s'a poate ajunge din unirea forțelor, din stăruința de a aduna mai bucuos puțin dar de a mulți, decât mulțitor dela puțin. Fondul văduvelor și al orfanilor în răstimp a avut venite: cor. 2822.62, dintre cari cor. 1427.19, daruri în amintirea iubitorilor răposai; cor. 503.62 din crucerii aruncați în lădițele săracilor; cor. 520.25 adunați de president cu „Pălăria D-zeu vede” la producții etc. Cheltăindu-se pentru cununi pe ocșugul unor membri răposai mai marcanți suma de cor. 202.32, el astăzi dispune de cor. 2620.30; „fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace”, a avut venite totale cor. 1979.05, din cari cor. 1798.35 daruri dela particulari; „fondul Episcopul Nic. Popea pentru masa învățăcelilor meseriași”, are cor. 1723.19; „fondul neatacabil” cor. 1421.95; „fondul expoziției jabilare” cor. 561.—; „fondul Dr. D. P. Baroiu pentru ajutorarea celfelor fără de lucru” de cor. 524.—; „fondul Bechnitz” cor. 340.63; „fondul expoziției anuale” cor. 330.03; „fondul despărțământului femeiesc” cor. 230.61; „fondul jubilar N. Cristea pentru monumentele bărbăților binemeritați și meseriașilor” cor. 230.11; „fondul dispo-

bil cor. 150.97; „fondul steagului” cor. 93 și „fondul congresului” cor. 34.56; „fondul de 20 bani (al Hălei) pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare”, cărui s'a pus bază cu contribuția de câte 20 bani a prezidentului Tordășianu și alor 6 prietini ai săi, este proprietarul casei, prețuită cu cincizeci mii cor., și datorașul celorlalte fonduri cu sume, cu cari au concurs la plățirea capitalului (și a intereselor) investit în casă. El a avut, pe lângă chirii și pe lângă sumele investite de consistor la cumpărare și la reedificare, următoarele venituri: coroane 6764.09 din daruri dela particulari; cor. 1.494.93 dela producțiile publice ale Reuniunii; cor. 84.74 interese după depuneri etc. Intre erogațiunile lui, pe lângă sumele solvite în dare, pentru reparaturi, pentru asigurarea contra focului etc., s'a numărat cor. 15.078.34 plățire de capital (din acestia cor. 1500, avansați fără interese de membru onorar P. Lucuța) și coroane 7035.20 plățiți în interese; datoria fondului e, sfârșit de sumele avansate de fondurile proprii, ceva preste douăzeci mii cor. Avera curată a Reuniunii, după subtragerea datoriilor, dau suma de aproape 23 mii cor.

(Va urma).

„Un participant”.

NOUTĂȚI.

† **Baronul Nic. Hormuzachi**, mare proprietar, unul dintre bărbații distinși ai românilor bucovineni și reprezentant ai vechilor boieri din Bucovina, a repausat în Cernăuți în 2 Octomvrie n. la vârstă de 83 de ani. Născut în 1826, a studiat în capitala bucovineană, în Paris și Berlin. A fost membru onorar al „Academiei Române” și a participat la mișcările culturale și politice românești. Odihnească în pace!

Dela comitat. Comisiunea administrativă a comitatului Sibiu și subcomisiunile ei țin ședință lunară în 8 Octomvrie n. la orele 3 d. a. în sala mică a casei comitatense.

În procesul de înaltă trădare dela Agram s'a pronunțat sentința ieri în 5 Octomvrie la orele 7 și jumătate. Acușății au refuzat de a se prezenta în sala dezbaterilor. Președintele a declarat, că renunță la dreptul său de a-i aduce cu forța la ascultarea sentinței. Au urmat apoi cetirea ei: Frații Pribiczvici au fost condamnați la 12 ani temniță grea, ceilalți acușați la câte 7—4 ani de temniță, 18 acușați au fost achitați. Cetirea motivelor de condamnare a durat până la 1 oră d. a.

Numire. Foaia oficială publică în numărul său din urmă numirea ministrului de justiție *A. Günther* de președinte la Curie (Curtea de casație).

Delegațiunile școlilor noastre din Brașov s'au întrunit în ședință în zilele acestea. A fost ales președinte cu unanimitatea voturilor dl. N. Vecerdeș, vicepreședinte părintele Dr. V. Saftu. S'a întregit și numărul membrilor Eforiei școlare, alegându-se reprezentanți ai bisericii sf. Adormiri din cetate dnii: Dr. I. Blaga, Dr. E. Dan, Dr. C. Sotir și Diamendi Steriu.

Osândit. Preotul *Dimitrie Bogoievici* din Bănia (Banat) la un sinod parohial în calitate de președinte er fi zis: „Băgați de samă, că vreau să ne vândă biserica la unguri și să vă aducă popă unguresc” etc. Tribunalul din Caransebeș a pedepsit pe numitul preot cu 6 zile închisoare de stat și amendă de 20 cor. Apărătorul a înaintat recurs.

Proces de presă era să se țină în săptămâna trecută, pornit în contra dlui. Ion Russu Șirlianu pentru cartea sa „Io-băgia”. Pertractarea nu s'a ținut, pentru că autorul lipsește din țară de mai mult timp.

Hymen. Dl. Ioan Măgean, comerciant își anunță căsătoria sa religioasă cu domnișoara *Marina Mlea*, care va avea loc Duminecă, în 27 Sept. v. în biserica cea mare gr. or. din Săliște.

„Vatra Școlară”. Va apărea pe timpul sărbătorilor Șaguna în număr dublu fest și cu un bogat material din domeniul școlii române.

Portretul lui Șaguna, în mărime de 15/20 cm. pe hârtie groasă, velină, se află de vânzare la librăria noastră arhidiecezană. Prețul 50 fl.

Înștiințare. Convenirea colegilor de 25 ani anunțată pe zilele de 13 și 14 Octomvrie n. se amână pe zilele de 18 și 19 i. c. a săptămânii ce urmează. În urma aglomerației de public, care se va aduna cu ocazia sărbătorilor asociațiunii am eștat de necesar a schimba termenul ales pentru timp foarte nepotrivit. Fiind convenirea noastră de natură familiară, ținem să o sărbăm cu pietatea recerută fără a fi împedecați în manifestarea sentimentelor colegiale reimprespătate. Aduc această la cunoștință tuturor colegilor spre știre și conformare. Sibiu, în 4 Octomvrie n. 1909. Dr. *Petru Șpan*.

Nona piesă, sub titlul „Când înfloreste vița nouă”, de poetul norvegian Björnson, a început seria reprezentărilor la teatrul național din Cristiania. Cronicierei teatrale scriu, că piesa bătrânului scriitor dovedește o putere nestirbită a autorului. Se va reprezenta în curând și la teatrul Burgului din Viena.

Carte aprobată. „Istoria patriei și elemente din istoria universală” de *I. Darius*, nu este oprită, cum s'a publicat în mai multe ziare, ci ediția din 1906 fiind prelucrată de nou, a apărut în 1908 și a obținut aprobarea ministerială cu nr. 16755 din 1909.

În teatru din Bielitz, s'a întâmplat zilele trecute o mare neferică. S'a desprins stucatura de pe plafon, în decursul reprezentării teatrale și a căzut asupra celor din teatru, dintre cari vre-o douăzeci de persoane au fost rănite grav. Alții au scăpat cu răni mai ușoare.

Descoperiri. Lângă muntele Om, în apropierea lacului Wetteren, în Suedia, au fost descoperite resturi de locuințe vechi, cu arme, unelte de piatră, de os și de corn. Iar în județul Dordogne din Franța un învățător a găsit sub niște stânci scheletul bine conservat al unui om preistoric, a cărui etate e evaluată la peste 20.000 de ani.

S'a perdut libelul de depuneri nr. 21.937 dela „Albina” din Sibiu. Afătorul este rugat a-l înapoia în „Tipografia arhidiecezană” Str. Măcelarilor nr. 45 sau în Schlechthausgasse nr. 22 la proprietarul libelului.

Avis. Aduc la cunoștință fostilor mei elevi și prietini, că noul abecedar e aprobat, iar cartea a doua de cetire este acum la ministru spre aprobare. Cartea a treia zace în saltarul mesii, așteptând să o pun sub tipar, dar nu îndrănesc până nu văd aprobată cartea a II-a. Fiind cărțile mele de cetire compuse după un nou sistem, pe care aș vrea să nu-l părăsesc până la fine, nu pot grăbi tipărirea în situația neclară de astăzi. Rog însă a folosi cărțile II. și III. de Popescu-Șpan, cari și astăzi sunt superioare tuturor cărților de cetire similă și corespund trebuințelor actuale. Dr. *P. Șpan*.

La fondul pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor sibieni au mai dăruit: Toma Chirea cul. tip. (Linz) cor. 1.16; Nicolae Bamea învățător (Sibiu) 1 cor.; Nicolae Luca Măteiu, învățăcel cismar 50 bani; George Toader, ales paroh în Baia lui Craiu, și soția sa Ana n. Lăpuște, 3 cor.; Octavian Morariu, învățător (Porumbacu-lui), 50 bani; Nicolae Săbău, învățăcel croitor, 1 cor. și Nicolae Barbu, învățăcel cismar, 50 bani.

Cetitorii noștri se vor obișnui cu plăcere cu „Emulsiunea lui Scott” care e un vechiu mijloc de casă cunoscut, anume e unsoarea de ficat, pe care-l redă totuși într-o formă gustoasă și afară din cale ușor de mistuit. Copii iau cu deosebită plăcere Emulsiunea lui Scott, atât de bine ticnește. Se găsește în farmacii.

Aviz.

Avem onoare a înștiința pe P. T. membri ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, cari ar dori să participe la **adunarea generală** ce se va ține la 12 și 13 i. c. în Sibiu, că de data aceasta nu le putem pune la dispoziție bilete de călătorie cu preț redus pe calea ferată.

Sibiu, 3 Octomvrie 1908.

Biroul Asociațiunii.

Cărți și reviste.

Broșură „O călătorie prin Alsacia-Lorena” de Onisfor Ghibu se află de vânzare la Librăria noastră arhidiecezană și la Librăria Tribunei din A. ad. Atragem atenția tuturor celor ce se interesează de chestii politice și școlare asupra acestei broșuri, care cuprinde expunerea situației politice și școlare a unei provincii germane, ai cărei locuitori împărtășesc o soartă în multe privințe analoagă cu a noastră. Broșura aceasta are menirea de a lămurii, prin comparație, o serie de puncte de vedere deosebit de importante din viața noastră politică și școlară. Prețul broșurei e 75 bani.

„Candela”, foaie bisericească-literară nr. 9 pe Sept. 1909 cuprinde: Epistola lui Iuda, de Dr. V. Gheorghiu. Virtutea creștină, de C. Morariu. O serie de cuvântări ocazionale, de R. Bărgăuanu. (Text ruse). Comunicări. Întrebări și cazuri pastorale. Cronică. Bibliografie. Abonam. 8 cor. pe an. Adm.: Dr. T. Tarnavski, prof. Cernăuți, strada Cherescul 7.

„Luceafărul” nr. 19 a apărut cu următorul sumar: C. Sandu-Aldea: Brigadierul Franz Esaterina Pitiș: Idilă (poezie), Cu steaua (poezie), Cântec (poezie). Din popor: Poezii. Mihail Sadoveanu: Privești din Delta: Pribegii. D. M. Scurtu: Scrisoare din țară (poezie). T. Murășan: Întăul stol (poezie). Z. Bărsan: Mărul Dremă în 2 acte (sfârșit). Maria Cuișan: Cântec (poezie), Scrisoare (poezie). C. Ardelean: „Spre soarele apune” (poezie). N. G.: Cronică bucorășteană: Introducere, Bucureșteanul. Dări de seamă: Esaterina Pitiș: Poezii (I. Borcia). Cronică: Literaturile și limbile române. Negru Vodă la Academie. Adunarea societății pentru fond de teatru român. Societatea de colportaj. Constituirea societ. scriitorilor români. Congresul studenților din Iași. Un calumniator. Dela teatrele din București. Știri. Ilustrațiuni: Fată de Ciangău. Păreche tinăra săsească din Șelimbăr (Sibiu). Sași intrând în biserică (Fotogr. Fischer, Sibiu). Costum de Oltean (România).

Din colecțiunea de predici a profesorilor Dr. Tarnavski — Dr. Voitschi, ediția II. a apărut tomul I. Se aștează deci toți cei interesați, că zilele acestea se va face expediția tomului I. și anume celor cari l-au prenumărat și solvit la timp, li se va trimite francat, iar celor întârziți numai după ce vor fi răs puși prețul în mod anticipativ dimpreună cu portul postal, așadar 6 cor. + 30 fl., (pentru România lei 7 + 50 bani). Pentru expediția recomandată are a se mai adauge suma de 25 fleri (respectiv 30 bani pentru România). La dorință opul se trimite și compactat pentru 1 cor. de fiecare tom. Orice sume au a se trimite numai pe adresa: Dr. Dimitrie Cioloca, profesor în Caransebeș, la care unic se și poate procura opul.

Raportul camerei de comerț și industrie din Brașov asupra relațiilor economice din circumscripția ei în anul 1908. Tip. Ciureu et Comp. 1909. Un volum de 90 pag.

Din public.†)

Mulțămită publică.

Subscribul în numele comitetului parohial îmi împlinesc plăcuta datorie a aduce și pe această cale expresiunea sincerei mele mulțămite vrednicului episcopar Ioan Vlad, care din râvnă nefățărită față de sfânta biserică, din nou a donat o sumă de 122 cor. cu scopul de a se procura un rând de odăjdii preoțești.

Totodată aduc sincera mulțămintă văduvei *Eudochia Vasile Martin* pentru donațiunea de 80 cor. făcută tot pentru procurarea altui rând de odăjdii preoțești întru amintirea neuitatului ei soț.

Iar credinciosului și fruntașului creștin *Constantin Radu* (Boerescu), cassar la institutul „Mărgineana” sincera mulțămintă pentru donațiunea de 20 cor. în scopul de a se procura o evanghelie.

Dea Dumnezeu ca aceste daruri să fie primite la ceriuri, precum se primesc de poporeni, iar pilda lor să fie îndemn de imitare pentru mulți creștini.

Poiana, 2 Octomvrie 1909.

Nicolae Dobrotă
par. și prez. com. parohial.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu pr a; te răspunderea.

În 16/29 August 1909 în favorul nou edificăndei biserici gr.-or. române, s'a aranjat în Hida o petrecere de vară, și cu această ocaziune au binevoit a suprasolvi următorii Preaonoreți Domni și Doamne:

Dr. Andrei Pop, avocat în B.-Huedin 6 cor.; Gavril Mureșan, paroh Simborul mare, 40 fl.; Augustin David, preot în Panticu, 1 cor. 40 fl.; Ilie Serban, preot, Fizeș, 1 cor.; Teodor Groza, clerico, Fizeș, 40 fl.; Dionisiu Pap Moldovan, preot, Brusturi, 1 cor.; Vasiliu Oltean, arăndaș, Ord. Keresztur, 5 cor.; Stefan Gheșle, preot, Cărpiniș, 1 cor.; Ioan Andrei Domșe, preot, Rachiș, 2 cor.; Ilie Moldovan, inv., Ugruțiu, 1 cor.; Paul Pușcașiu, inv., Lăpun, 40 fl.; Stefan Pop, preot, Fild, 2 cor.; Gavril Crișan, contabil, B.-Huedin, Petru Ferghete, inv., F. s. Petru și Aurel Feneșan, contabil, B. Huedin, câte 40 fl.; Dr. Vasile Bian, medio în penziune, Bozau, 20 cor.; Ioan Pop, protopop, Morlaca, 6 cor.; Vasiliu Nossă, inv., Rachiș și Vasiliu Roșca, inv., Dănc, câte 40 fl.; Dr. Vasiliu Nossă, cand. de adv., Hidó, 6 coroane; Emil Măcelariu, preot, Teotelec și Iosif Mireu, subnotar, Secuciu, câte 1 cor.; Alexandru David, iurist, Vajdaháza, 40 fleri; Ioan Stefan, preot, Bercia, 1 cor. 40 fl.; Vasiliu Colceriu, preot, Vajdaháza, 6 cor.; Ioan Răkos, inv., Kabala patak, 4 cor.; Ioan Duca, inv., Zutor și Victor Both, preot, Bălan, câte 1 cor.; Vasiliu Pop, protopop, Cristolțel, 3 cor.; Emil Miclaș, preot, Baica, 1 cor.; Dr. Simion Tămașiu, adv., Hida, 18 cor. 40 fl.; Victor Sándor, popr., Gîrbou, 3 cor. 40 fl.; Teodor Marincă, propr. Bogdana, 1 cor.; Paul Roșca, protopresb., F.-Sân-Petru, 2 cor.; Teodor Ciuca, iurist abs., 1 cor.; Vasiliu Farcas, preot, Cublul-român, 1 cor. 40 fl.; Iuliu Galisiu, inv., Cuseplac, 40 fl.; Nicolau Costea, inv. în pens., 1 cor.; Ioan Unguroșan, învăț., Baica, 40 fl.; Dr. Simion Nemes, cand. de avocat, B.-Huedin și Valeriu Bologa, contabil, B. Huedin, câte 1 cor. 40 fl.; Ioan German, paptelec, 40 fl.; Georgiu Puscașiu, preot, S. Marie, Vasiliu Sestrașiu, preot, Chendrea și Ioan Terec, inv., Baica, câte 1 cor.; Tar Ferencz, student, Vajdaháza, 40 fl.; Eugenia Bădescu, Simborul mare, 1 cor. 40 fl.; Dr. Iuliu Papp, not. comit. Zălan, 40 fl.; Constantin Căciulă, prim contabil la „Vlădeasa”, B.-Huedin, 2 cor.; Romul Pop, preot, Chendremal, 1 cor.; Ioan Pop, preot, Milvan, 40 fl.; Iuliu Chiffa, preot, Hida, 1 cor.; Ioan Galisiu, preot, Petrindul mare, 40 fl.; Vasiliu Farcas, contabil, Hida, 2 cor. și Petru Forar, proprietar, Aschileul mic, 4 cor.

În pauză s'au lăsat în favorul bisericii 2 obiecte, puse la dispoziție de institutul „Vlădeasa” în preț de 35 cor.

Preste tot a încurs cu această ocaziune suma de 385 cor. 40 fl., după ce s'au detras din această sumă speșele de 147 cor. 61 fl., a rezultat un venit curat de 237 cor. 79 fl., care sumă s'a predat la mâna episcopului prim Tibenschi Todor din Hida.

În numele credincioșilor mei vin și pe această cale a aduce cea mai călduroasă mulțămintă tuturor preamărilor oaspeți, pentru marimimosele contribuiri, și rog pe preabunul Dumnezeu, să se îndure a le răsplăti acestea contribuiri cu darurile sale cele bogate.

Hida, la 14 Septemvrie 1909.

Iosif Chiffa
preot și cassar al petr.

Posta redacției.

Dlul V. S. în B. Primit, dar nu putem să-i facem loc, decât abia în cursul săptămânii viitoare.

Dlul N. G. în R. Ni-a sosit astăzi. Dacă se poate, îi facem loc în numărul viitor.

Boale de piele

ca ekeme și bube cari nu vor să se vindece, sunt de multe ori urmarea unui sânge sărac și bolnav.

Emulsiunea lui Scott

e cel mai bun mijloc pentru îmbogățirea și întărirea sângelui și pentru împedecarea astor fel de suferinți.

Cele mai eficace părți constă-tătoare, cari prin neîntrecuta experiență a lui Scott, compuse într-o Emulsiune cu smântână, ușor de mistuit, au câștigat pentru

Emulsiunea lui Scott
peste țări și mări renumele de Emulsiune model și în tot locul trece ca cel mai sigur mijloc contra acestor boale. 6 (330) 1—5

Prețul unei sticle originale c. 2.50.
Se găsește în toate farmaciile.

Nr. 224-1909

[361] 1-1

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci de curând vacante, din comunele bisericești: **Vidra-de-sus** (post II), **Sohodol** și **Peleş**, în protopresbiteratul Câmpenilor, se publică concurs cu expirul 10 Octombrie 1909.

Dotarea este: în Vidra-de-sus 1000 coroane și rețut de curțir, în Sohodol și Peleş câte 600 cor. și locuință cu grădină. Cu- incuenalele se socotesc dela ocuparea acestor posturi.

Concurenții să-și trimită rugățile cu do- cumentele necesare la subscrisul oficiu.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Câ-mpenilor.

Câmpeni, 18 Sept. 1909.

Romul Furdul,
protopop.

Nr. 732/1909.

[359] 1-2

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător din comuna **Fundata** protopresbiteratul Bra- nului, să publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“.

Emolumentele sunt: salar 1000 cor. din care 900 cor. întregire dela stat, și curțir în natură.

Învățătorul ales pe lângă celelalte in- datoriri este obligat a propune și religiunea în școala de toate zilele și în cea de repeti- ție, să conducă elevii în Dumineci și sărbă- tori la biserică, să cânte cu ei Sfânta litur- ghie și să formeze cor în biserică fără altă remunerațiune.

Reflecții la acest post au a-și înainta rugățile instruite conform normelor în vi- goare, subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis, și a să prezenta în vre o Duminecă ori sărbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Zernești, în 19 Sept. 1909.

Oficiul protopresbiterat al Branului în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 514/1909 prot.

(362) 1-2

Concurs.

În conformitate cu ordinul consistorial dto 17 l. c. Nr. 11,130 Școl. să scrie con- curs cu termen de 15 zile dela prima publi- care în „Telegraful Român“ pentru întregi- rea următoarelor posturi învățătoresci:

1. **Rășinari**, salarul prescriș de lege (1000 cor. și accidentii) din cassa bisericeii. Pentru aces post pe lângă cvalificația nor- mală să recere cvalificație specială în cântări școala de repetiție economică, în desemn sau altă cvalificație.

2. **Cristian**, salar 1000 cor. (anume din cassa bisericeii 600 cor. iar restul dela stat), curțir în natură și rețut de grădină.

Pentru ambele posturi învățătorii sunt obligați a cânta în strană și a conduce câ- ntările liturgice.

Doritorii a ocupa unul din aceste pos- turi să-și înainteze rugățile subsemnatului o- ficu protopresbiterat instruite conform legii cu documente prescrișe, având a să prezenta în vre-o Duminecă în comuna spre a să face cunoscuți poporului.

Sibiu, în 21 Septembrie 1909.

Oficiul protopresbiterat al tractului Si- biu, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 71-1909. P.

(363) 1-2

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școala din **Bozeș**, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Salarul dela comuna bisericească va fi de 300 cor. la an, curțir și lemne de foc; întregirea salarului până la suma normată în lege se va cere dela stat.

Învățătorul va avea să instrueze elevii în cântările bisericești și să cânte cu ei în biserică la sfânta liturghie.

Cererile se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Geoagiu (Algyógy), 21 Sept 1909.

Oficiul protopopesc în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Caut urgent un

Adjunct (practicant).

George Bărbat,
notar comunal

Poiana (comit. Sibiu)

(358) 2-2

Nr. 530/1909.

(354) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al 2-lea, dela școala română gr. or. din **Balomir**, devenit vacant prin penzionarea învățătorului, prin a- ceasta se escrie concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Până la 1910, 1 Iulie salariul în bani 600 cor. Pentru curțir, bani în sumă de 100 cor. Pentru lemne de foc, un stângin de lemne sau prețul acestuia în bani 20 cor. Dela 1910, 1 Iulie salariul complet conform legii, Art. XXVII din 1907.

Concurenții au a-și înainta cererile con- form legii în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat, în termen arătat și a să pre- zenta la sfânta biserică pentru a și arăta des- teritatea în cântări și ritualul bisericeii, fiind îndatorat cel ales a instrua elevii, și a cânta cu ei la sfânta liturghie regulat.

Cuincuenalul se va da numai după 5 ani de serviciu la această școală socotit dela ziua alegerii.

Să notează că la acest post vor fi pre- ferite învățătoare de cari au absolvat cel pu- țin 4 clase gimnasiale și au 4 ani de peda- gogie, fiind în stare a propune în mod siste- matic lucrul de mână la fete și a căror nu- măr e mai mare ca la băieți.

Orăștie, la 6 Septembrie 1909.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al O- răștiei în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 448-1909.

[353] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător din comuna **Rimeș-Sat**, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Salarul 600 cor. (400 cor. din repa- rtiție iar 200 cor. dela stat, asignațiune ve- che), curțir și lemne de foc, iară după ale- gere întregirea completă a salarului se va cere dela stat.

Cererile se vor înainta subscrisului o- ficu în termenul susindicat, îndatorându se ale- sul învățător a instrua elevii în cântările bi- sericești și a cânta cu ei la sf. liturghie.

Alba-Iulia, 15 Septembrie 1909.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu,
protopresbiter.

Să primește

un învățăcel

la

Nicolae N. Țintea

comerciant.

Saliște (com. Sibiiului).

(339) 5-9

Candidat de avocat

dar numai cu praxă, caută

Dr. Méré Samu

(357) 2-2

advocat.

Borosjenő.**Epilepsie.**

Cine suferă de epilepsie, sgâr- cini și alte boale de nervi, să ceară broșura despre aceasta. Se capătă gratuit și franco prin (231) 12-52

priv. Farmacia la Lebedă
Frankfurt a/M.

Albituri

pentru

Domni și Dame

în calitatea recunoscută de solide, Cravate,
: : întotdeauna cele mai nouă, liferesză : :

Iulius Wermescher**Sibiu**

Piața mare 13. — Str. Cisnădiei 1.

(332) 4-10

Nr. 565/1909.

[356] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna **Gelmar**, parohie de clasa III deve- nită vacantă prin promovarea parohului de protopresbiter la Geoagiu, pe baza deciziei consistorial Nr. 9856 Bis. 1909 din 24 Au- gust, prin aceasta să publică concurs cu ter- min de 30 zile dela prima publicare în „Te- legraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt toate venitele parohiei fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Fiitorul paroh va avea să plătească da- rea după pământurile bisericești pe care le folosește.

Concurenții vor avea a-și subșterne ru- gățile concursuali, instruite conform norme- lor în vigoare, subsemnatului oficiu protopres- biterat în termenul deschis și a să prezenta în modul prescriș de regulamentul parohial în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a face cunoștință cu parohienii.

Orăștie, la 17 Septembrie 1909.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al trac- tului Orăștie în conțelegere cu comitetul pa- rohial.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 10686 Plen. 1909.

[347] 3-3

Publicațiune.

Consistoriul arhidiecezan dă în între- prindere pe calea licitațiunei publice zidirea a 2 case mari cu câte 2 etaje și 2 vi'e cu câte 1 etagiu pe teritoriul din grădina „Flora“ din Sibiu.

Ofertele închise și sigilate provăzute cu timbru de 1 coroană și cu vadiu de 10% în bani ori hârtii de valoare dela prețul stri- gării de 270.643 coroane 58 fileri numai pentru zidiri sau dela 312,991 cor. 78 fileri în care sumă se cuprind și spesele pentru în- troducerea apei, canalizarea introducerea e- lectricității, a candelabrelor, regularea tere- nului și spesele de împrejmuire — sunt a se înainta la Consistoriul arhidiecezan până la 31 Octobrie 1909 st. n. 5 ore p. m., cu o declarație că oferentul cunoaște condițiunile de licitare, le-a subșris cu mâna proprie și să supune acelor necondiționat.

Planul de situație, planurile de clădire, preliminarile de spese și condițiile de lici- tare să pot vedea în biroul referentului a- sesor Nicolau Ivan în orele oficioase până în ziua licitațiunei.

Sibiu, din ședința consistoriului ar- hidiecezan plenară ținută la 7/20 Septem- bre 1909.

Consistoriul arhidiecezan.

Săpun de lapte de lilie Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele
și contra petelor de soare.

Se capătă pretutindeni!

[38] 29-40

se adresează, cine dorește a-și pro- cura varietăți antente de:

Pomi roditori

arbori pentru alee, plante de ornamet, conifere, plante de împrejmuit, fructe cu boabe, pueți, etc.

Vițe altoite

(calitate superioară)

viță europeană și americană cu și fără rădăcini.
(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER u. Comp
Pomi Vilicultura

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stofe bisericești, paramente recuisite de
metal și prapore.

Recomandă: **Feloane**, ornate pentru **Diaconi**, **Patra- fire**, **Prapore**, **Steaguri** pentru **societăți**, **Balda- chine** etc. confecționate exact după ritul gr.-ortodox, apoi **Potire**, **Cruce**, **Cădelnițe**, **Candile**, **Discuri**, **Stea**, **Copie**, **Lingurițe** și a predat pentru orice comande

reprezentanța sa**Librăriei arhidiecezane, Sibiu,**

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană.

(103) 26-52 se execută și încasările numitei firme.